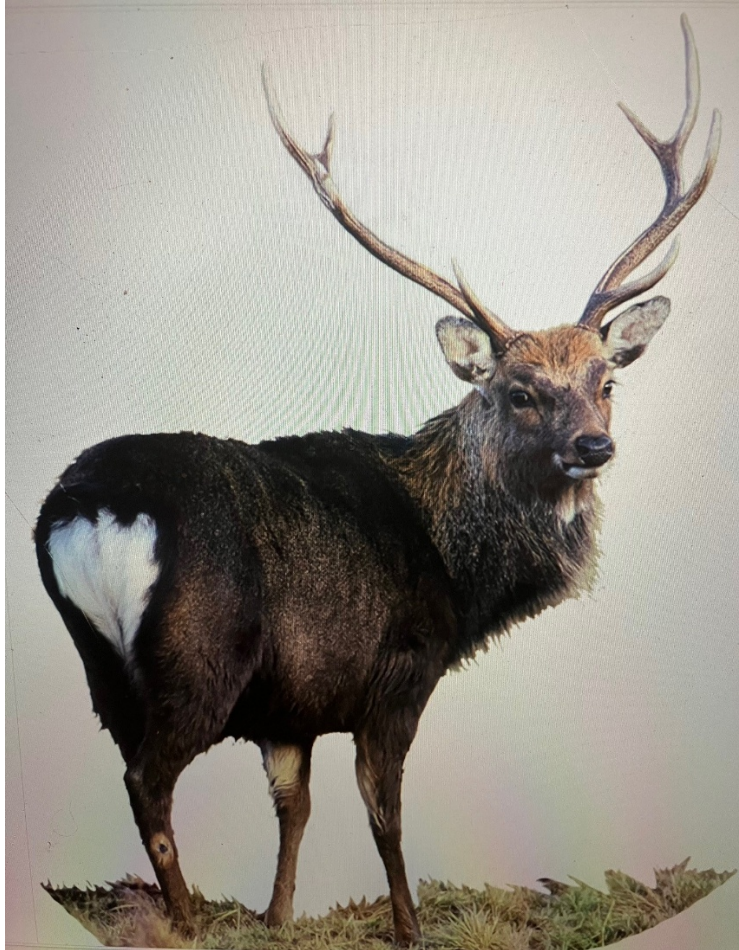

Sikavildt

under danske forhold

- En ny gennemgang af de 6 biologiske aspekter
der ligger til grund
for en national vurdering af invasivstatus

Resumé

Sikavildtet udgør i Danmark ca. 2100 individer i det fri, hvor de 85 % er i Midt- og Østjylland. Desuden er der sika i ca. 20 dyrehaver, de 7 er offentlige herunder Jægersborg Dyrehave.

I juli 2025 blev sika erklæret invasiv i EU, baseret på risiko for hybriditet mellem sika og kronvildt, hvilket aldrig er set i Danmark.

Når en sådan invasivstatus vedtages, skal DCE for Miljøstyrelsen udfærdige et faktaark med vurderinger af 6 forskellige aspekter for at skabe overblik over den trussel, dyrearten udgør under danske forhold. Vurderingerne skal tages ud fra danske data, og hvis det findes nødvendigt, skal der laves undersøgelser for at få data frem. Kun hvis disse ikke findes, kan der henvises til udenlandske forhold. Faktaarkene laves for at belyse danske forhold, så man kan træffe beslutning om, hvordan man vil håndtere dyrearten i Danmark. Under flere aspekter er der af DCE helt eller delvist henvist til udenlandske forhold, selvom nationale forhold og data foreligger og viser et andet billede af virkeligheden i Danmark.

Der er ikke sket spredning af sika i Danmark, siden de afgrænsede lokale bestande blev etableret for 125 år siden. Sika lever typisk i produktionsskove, som ikke anses for at have særlig bevarings- eller naturværdi. Der er ingen hybriditer fundet mellem sika og kronvildt ved en nylig kromosomundersøgelse, vi har foretaget med prøver fra 21 lokaliteter, inkl. 3 dyrehaver, i Danmark. Der er således ingen trussel mod en hjemmehørende art som kronvildt. Sika udgør kun 0,4 % af det samlede antal hjortevildt i Danmark og truer ingen andre arter på plads eller føde. Der er kun lav påvirkning af økosystemfunktioner grundet lav tæthed af sika i Danmark, og økonomiske og helbredseffekter er ligeledes lave, da der ikke er særlige parasit- og zoonoseproblemer og næsten ingen påkørsler.

Der er derfor ingen grund til at efterstræbe og afskyde sika 365 dage om året. Man kan blot bevare eksisterende jagttider og overvåge bestandene via vildtudbytteindberetninger og tal fra schweissregisteret.

Sika i Danmark har en særlig forskningsmæssig værdi, da der med den nye viden om kromosomerne med de særlige Robertsonske translokationer hos de danske sika kan forskes i disses betydning for nye arters opståen, den manglende hybriditet med kronhjort under danske forhold samt samme translokationers årsag til nedsat fertilitet hos mennesker.

Sikaen har desuden en særlig plads i mange menneskers hjerte. Den er en del af historien i skoven, og millioner af mennesker, der årligt besøger de danske dyrehaver, får en gratis og god naturoplevelse. Der kan søges om dispensation til bevarelse af sikaehold og avl i de eksisterende dyrehaver.

Med gennemgangen af eksisterende og nye danske data appellerer vi til et nyt syn på sika og en revurdering af dens status som invasiv, da sika har en forskningsmæssig værdi, ikke hybridiserer med kronvildt, og ikke er til gene, men til glæde på den frie vildtbane og i dyrehaverne i Danmark

Indledning

Sika er en hjorteart, der om sommeren er rødbrun med lyse pletter og om vinteren er ensfarvet brun. Spejlet er hvidt, hjerteformet med en tydelig sort stribe på halen i midten. I Danmark måler hjorten op til 80 cm i skulderhøjde og vejer knap 50 kg, hinden vejer ca. 35 kg (1).

Sika vildtet kom til Danmark ca. år 1900 ved import fra Østasien, hvor de blev indkøbt som pryde, dyrehavevildt og jagtobjekt, og de første blev udsat i en dyrehave på Svenstrup Gods. Herfra og fra Frijsenborg og Knuthenborg godser blev der over de næste ca. 50 år solgt sika til andre dyrehaver og til udsætning på den frie vildtbane i Danmark.

Sika findes nu fritgående i Midtjylland samt i Østjylland med de største bestande omkring Frijsenborg skovene og ved Katholm. På Vestsjælland er der bestande i skovene mellem Gunderslevholm og Store Frederikslund samt i Gribskov i Nordsjælland (2).

Sika findes desuden i 15-20 dyrehaver i Danmark (3). Heraf er 7 med offentlig adgang: Marselisborg Dyrehave, Vejle Dyrehave, Esbjerg Dyrehave, Vordingborg Dyrehave, Holbæk Dyrehave, Jægersborg Dyrehave og Knuthenborg Safaripark.

Jægersborg Dyrehave er Danmarks mest besøgte naturområde med 7 millioner gæster årligt, hvor den største seværdighed er de ca. 2.000 stykker hjortevildt (4). Sika udgør en bestand på ca. 130 dyr i Jægersborg Dyrehave. De har derfor en kort reguleringsperiode, og sika er af den grund langt den mest tillidsfulde af hjortearterne. Sika er gæsternes favorit, da det er den af hjortearterne, man kan komme tættest på i Dyrehaven (5).

I Komitéen for invasive arter stemte Danmark nej til forslaget om ændringen af forordningen og opstillingen af 26 arter, herunder sika. Danmark kunne dog godt støtte en opstilling af sika, hvis der var blevet stemt særskilt for hver enkelt art, hvilket fremgår af samlenotatet, hvor der til slut under "Regeringens generelle holdning" fremgår følgende:

- *"Regeringen er imod et EU-forbud mod amerikansk mink og finder, at det fortsat skal være muligt at drive og videreføre minkproduktion i Danmark. For så vidt angår øvrige arter kan Danmark støtte en opstilling."* (6)

Med Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2025/1422 af 17. juli 2025 blev sika erklæret invasiv i EU. Den danske forvaltning af EU-reglerne skal dog baseres på baggrund af et lokalt vidensgrundlag, det vil sige nationale forhold.

En invasiv art defineres som en art, der dels med menneskers hjælp har spredt sig til et område, der ikke er dens naturlige udbredelsesområde og dels er en trussel for hjemmehørende arter, deres leveområder og økosystemer (7).

Ved vurderingen medtager man også en score for artens samfundsøkonomiske effekt og påvirkningen af human sundhed (Bilag1).

For at tilhøre gruppen af ikke-hjemmehørende arter, der er invasive, har Miljøstyrelsen opdateret et kriterium:

De biologiske parametre "spredningspotentiale" og "påvirkning af hjemmehørende arter" skal begge score minimum 1. Den sammenlagte score for "spredningspotentiale" + "Levestedets bevarings-og naturværdi" skal minimum være 3. Den sammenlagte score for "påvirkning af hjemmehørende arter" + "påvirkning af økosystemfunktioner" skal også minimum være 3. (8)

BOKS. Opdateret kriterium for invasive arter					
I skemaet er angivet hvilke krav, der stilles til scoren for de seks parametre, der benyttes ved vurderingen af ikke-hjemmehørende arter, for at en art betragtes som invasiv					
Sprednings-potentialet	Levestedets bevarings- og naturværdi	Påvirkning på hjemmehørende arter	Påvirkning på økosystemfunktioner	Økonomiske effekter	Sundheds-effekter
≥ 1		≥ 1		Ingen krav	Ingen krav
Sum ≥3		Sum ≥3			

Figur 1: Kriterium for invasive arter (fra Bilag 1)

Der vil i vurderingen blive henvist til fakta arket for sika, udarbejdet af DCE for Miljøstyrelsen 2022 (bilag1).

I det følgende ønsker vi at gennemgå de biologiske parametre, naturligvis hovedsageligt ud fra data og undersøgelser der vedrører sika vildtet under danske forhold.

Spredningspotentialet

I "Vurdering af invasive arters påvirkning og forekomst i Danmark" (s. 16) i 2017, blev spredningspotentialet for sika af DCE hævet fra oprindeligt scoren 2 til 3, selvom der ved workshoppen blev foreslået scoren 2.(9). Ved tilblivelsen af den nyeste invasivvurdering i 2022, har DCE fortsat sat scoren til 3. Spredningspotentialets score for danske forhold begrundes med, at der i Skotland er set hurtige spredninger af sikabestande. (Bilag1).

Det skotske landskab er præget af bjerge og vådområder med sammenhængende skov og krat, kun ca. 10 % opdyrket landbrugsjord, det vil sige det dobbelte areal af det danske og en befolkningstæthed på det halve, heraf bor de fleste i større byer som Glasgow og Edinburgh.

Dette giver et uforstyrret landskab med mange levende hegn, der fungerer som ledeveje og spredningskorridorer for vildtet. (10).

Sikabestanden i Skotland vurderes at være ca. 50.000 (11).

Det danske landskab er præget af ca. 60 % opdyrket fladt landbrugsjord samt skove eller skovområder med mange afgrænsninger som veje, byer og anden infrastruktur og den dobbelte befolkningstæthed i forhold til i Skotland. Naturen ligner et mosaiklandskab med tydelig fragmentering (12).

Figur 2: Uforstyrret landskab i Skotland

Figur 3: Det åbne fragmenterede danske landskab

I Danmark estimeres de levende hjortebestande af kron dyr og dådyr som jagtudbytte/år $\times 3,5$. Bruger man samme ligning for sika, er den estimerede fritlevende bestand på ca. $600 \times 3,5 =$ ca. 2.100 dyr.

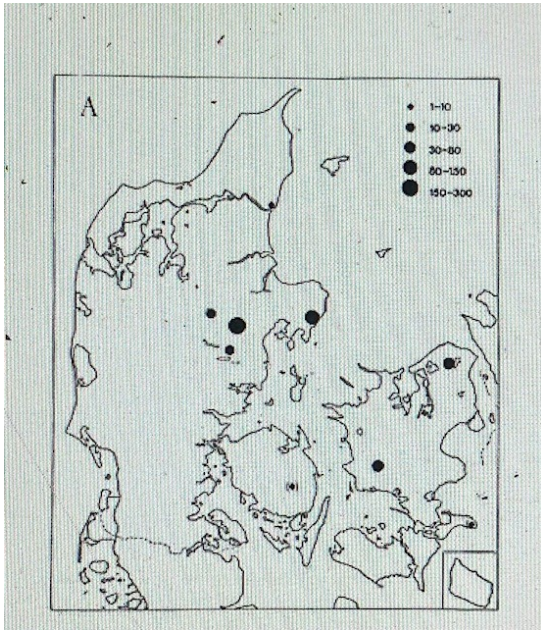
Sika er på den frie vildtbane ret sky, foretrækker at befinde sig i skjul i skov eller krat (buske/træer 2-8 m høje) og bevæger sig i skumringen og natten ud for at fouragere på marker og enge, der ligger op til skjuleet i skoven. Det er påvist, at sandsynligheden for at en sika opholder sig væk fra skjuleet i skoven nedsættes med 1,23-1,38 gange for hver 10 meter, den bevæger sig væk fra skoven/ krattet. Den søger altså ikke særlig langt ud i det åbne landskab (13).

Det er bevist, at sikas aktivitet er signifikant nedsat nær mennesker og veje (14). Undersøgelser viser desuden, at sika foretrækker at leve væk fra boligområder og dyrkede åbne marker, uagtet at markerne ville give nemmere adgang til føde (15).

Dette taler imod antagelsen om, at det kun er hegn og jagt, der begrænser spredningen af sika i Danmark. Derimod er landskabet med åbne, flade marker, veje/infrastruktur og mennesker ikke befordrende for sikas lyst til at bevæge sig væk fra skoven og sprede sig i det danske landskab, og den lave bestandstæthed af sika i Danmark ansporer heller ikke til spredning.

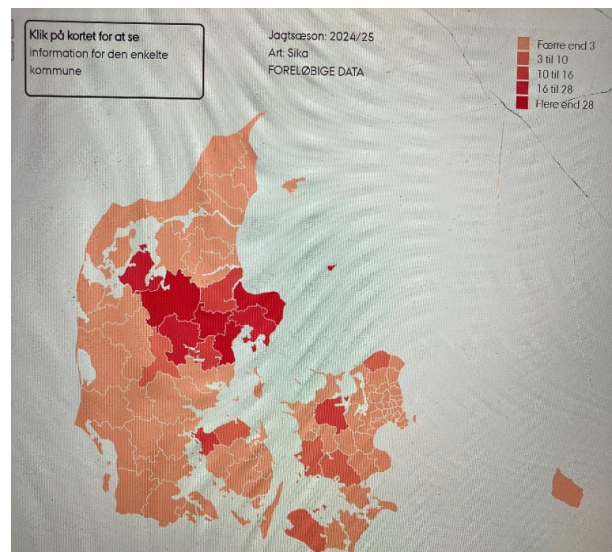
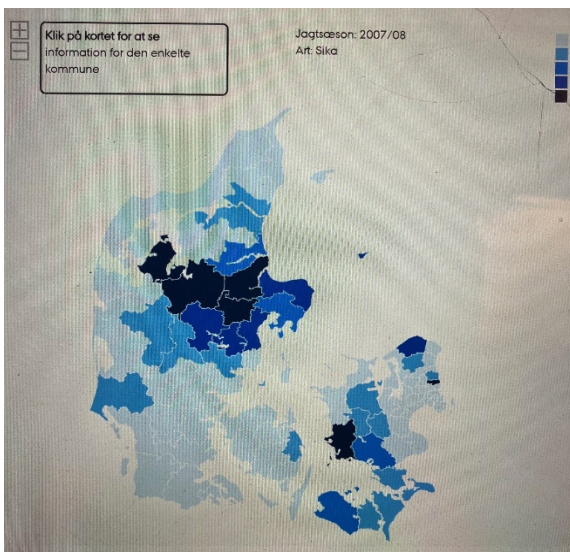
Skulle sika sprede sig i Danmark med 3-5 km om året som nævnt for Skotland (16), (bilag 1), ville den efter 125 år i landet for længst være at finde overalt. Det er ikke retvisende at sidestille spredningspotentialet i Skotland og Danmark med de to meget forskellige landskabstyper.

Sikaen i Danmark befinder sig stort set, hvor den oprindeligt er sat ud, dette kan ses på Bennetsens kort fra 1974 visende udbredelsen af fritlevende sika (2).

Figur 4: Bestande af sikavildt 1974 (fra Bennetsen, E., 1976, Sikavildtet i Danmark)

Dette kan sammenlignes med Århus Universitets Fauna kort, hvor vildtudbyttet fordelt på dyreart og kommune (og tidligere amt) kan følges år for år tilbage fra 1941 og frem. De største bestande er i Favrskov og Norddjurs kommuner (17). Der er ingen nævneværdig spredning sket i de 50 år, der er gået fra figur 4 til figur 6.

Figur 5: Sika Vildtudbytte/kommune 2007/2008

Figur 6: Sika vildtudbytte/kommune 2024/2025

Ud fra de nye videnskabelige data for bevægelsesmønstre og habitatbrug for sika, samt det danske landskab og udbredelsen af sika i Danmark over de sidste 125 år, mener vi, at

Score for spredningspotentiale under danske forhold er 1

Datakvalitet er meget sikker

Levestedets bevarings- og naturværdi

Levestedets bevarings- og naturværdi sættes af DCE i vurderingen til 2 (Bilag1).

Hovedparten af de danske sika på den frie vildtbane lever i blandet løv og nåleskov med træproduktion i de øst- og midtjyske godsers skove. For 2024 udgør dette område 550 af samlet 626 nedlagte sika (87 %) (17).

Bevarings- og naturværdien for traditionel produktionsskov er vurderet i flere undersøgelser af DCE til at have en lav værdi, da der er lav biodiversitet grundet bl.a. manglen på levesteder i dødt ved, dræning, trævalg og mange unge træer (18)(19).

Figur 7: Sikas habitat i Danmark, blandet løv og nåleskov med træproduktion

Ud fra de videnskabelige danske undersøgelser af DCE og deres egen vurdering af disse, mener vi, at

Score for levestedets bevarings- og naturværdi under danske forhold er 1

Datakvalitet er meget sikker

Påvirkning af hjemmehørende arter

I DCEs "Vurdering af invasive arters forekomst og påvirkning i Danmark" fra 2017 (1) bliver det biologiske aspekt: "Påvirkning af hjemmehørende arter" sat til scoren 1 med henvisning til:

"Det er overvejet om scoren for påvirkning af hjemmehørende arter bør hæves idet genetisk opblanding med krondyr, der er hjemmehørende, potentielt kan forekomme. DCE vurderer imidlertid at dette ikke er særlig sandsynligt idet hybridisering ikke er set i fx Dyrehaven hvor begge arter gennem en længere årrække har levet side om side, hvorfor scoren bør reduceres til 1".

Allerede så tidligt som i 1975 (20) blev der publiceret hybriditet mellem kronhjorte og sika i Storbritannien, så det var ingen nyhed i 2017.

Med den nye vurdering af DCE i 2022 (bilag 1) for "Påvirkning af hjemmehørende arter" vælger man pludselig, efter Miljøstyrelsens nye kriterier for klassificering af invasivitet er kommet (figur 1) og trods manglende nationale undersøgelser, at hæve scoren til 3 med henvisning til hybriditetsrisiko i Danmark.

Kromosomundersøgelse af hybridisering:

I 2026 (Bilag 4) blev der lavet en kromosomundersøgelse i Danmark med henblik på undersøgelse af hybriditet (F1/1. generations afkom), hvor der indgik 56 sika og 22 krondyr fra 21 lokaliteter med begge hjortearter både fra Jylland og Sjælland. Desuden indgik 3 dyrehaver, herunder Jægersborg Dyrehave. Det er den største kromosomundersøgelse foretaget på sika i verden.

Med en stikprøvestørrelse på 56 individer af en population på estimeret 2.100 sika, vil der med en tænkt hybriditetsforekomst på 10 % være 99,75 % chance for, at der i kromosomundersøgelsen ville være fundet mindst 1 hybrid (F1) (hypergeometrisk fordeling).

Der er i kromosomundersøgelsen ikke påvist F1 hybrider mellem sika og kronhjort i Danmark.

Der er i de undersøgte sika fundet mellem 64-67 kromosomer og ingen med 68 kromosomer, hvilket alle krondyrene har.

Specifikt er der fundet to forskellige sammensmeltede kromosomer (Robertsonske translokationer) (ROB1, ROB2) i den danske sika bestand.

ROB1 er i såkaldt Hardy-Weinberg ligevægt i den jyske sika bestand. Dette støtter, at bestanden er stabil over generationer, at dyrene ikke migrerer udenfor området og fremfor alt, at den ikke blander sig med kronhjort. Samtidig har mere end 90 % af alle sika to kopier af en eller begge ROB, hvorfor langt de fleste kronvildthybrider ville have en kopi. Dette er ikke påvist i de 22 undersøgte krondyr.

Sika bestandene i Danmark har vist sig at have speciel videnskabelig interesse.

ROB er den hyppigste kromosomforandring i naturen, og man mistænker, at ROB er en vigtig genetisk barriere, der hæmmer hybridisering og fremmer artdannelse. ~6.000 danskere har en ROB, og vi ved ikke, hvorfor nogle ROB bærere (specielt mænd) kan have fertilitets problemer.

Vi ved ikke, hvorfor ROB opstår, men da de hyppigt opstår hos sika, men tilsyneladende aldrig hos kronvildt, kan vi benytte sika som en model for at belyse dette.

Der er selektion imod ROB1 i den jyske sika bestand, idet der mangler dyr med kun én kopi af ROB1.

ROB1 er derfor en unik model for at undersøge, om den agerer som barriere imod hybridisering. Den er samtidig også en model for at undersøge, hvorfor nogle mænd med ROB har problemer med kønscelledannelsen.

I Jægersborg dyrehave mangler alle de undersøgte sika dyr ROB1, men har to kopier af ROB2. Det er derfor med stor sandsynlighed en founder-population, der har været genetisk og geografisk isoleret gennem 100 år. Bestanden kan derfor belyse et af de store biologiske spørgsmål: Hvor hurtigt udvikles nye underarter/arter.

Størrelsesforskellen mellem de små danske sika på 35-50 kg og de store danske krondyr på 100-180 kg kan også spille en rent praktisk og afgørende rolle.

Der blev ved undersøgelsen også udtaget vævsprøver og et antal testikelprøver til videre genetisk undersøgelse i fremtiden.

Der er derfor væsentlige grunde til, at der bør værnes om de særlige stammer af sika i både dyrehaver og på den frie vildtbane i Danmark, da de både kan indgå i genetisk forskning og kan omfatte sjældne, måske helt unikke, underarter.

Påvirkning af øvrige hjemmehørende arter:

I den øvrige begrundelse for "Påvirkning af hjemmehørende arter" (bilag 1) er fremført negativ påvirkning af øvrige arter ud fra kilder, der alle er fra Storbritannien.

I Skotland, hvor den største koncentration af Sika i Storbritannien findes, er der 10 x flere sika pr. rådyr, end der er sika pr. rådyr i Danmark, og tætheden af sika i Skotland er 6 gange højere pr. arealenhed, end den er i Danmark (11) (21) (22).

Fordelingen af hjortearter i antal og % i Danmark:

Rådyr	Krondyr	Dådyr	Sika
400.000 stk. = 78%	50.000 stk. = 9,8%	60.000 stk. = 11,7%	2.100 stk. = 0,4%

Figur 8: Fordelingen af hjortearter i Danmark

Det er svært at forestille sig, at en hjorteart, der udgør 0,4 % af den samlede hjortebestand i Danmark, kan true eller konkurrere med de andre hjortearter om føden. DCE har ved en undersøgelse også konkluderet, at nedgangen i antal rådyr i Danmark ikke skyldes påvirkning fra hjortearterne dådyr og krondyr (23), og disse udgør et langt større antal i forhold til rådyr end sika gør.

Baseret på data fra langt højere tætheder af sika end i Danmark, nævnes desuden i vurderingen af "Påvirkning af hjemmehørende arter" negative effekter på biodiversiteten og trussel mod hasselmus. Ca. 87 % af de danske sikaer på den frie vildtbane lever i skovene i Øst- og Midtjylland (Figur 4), og her er der ifølge DCE selv ingen hasselmus (24).

Baseret på den danske hybriditetsundersøgelse af sika, sikas lave andel af den samlede hjortebestand i Danmark og den lave tæthed af sika i Danmark, mener vi, at

Score for påvirkning af hjemmehørende arter i Danmark er 1

Datakvalitet er meget sikker

Påvirkning af økosystemfunktioner

I DCEs vurdering af "påvirkning af økosystemfunktioner" sættes scoren til 1, begrundet i de aktuelle lave tætheder af sika i Danmark. Trods det nævnes en lang række mulige negative påvirkninger baseret på tætheder af sika, som ikke er aktuelle for Danmark, men for Storbritannien. En linje med omtale af dådyr, som den beskrevne art, optræder også (bilag 1), hvilket kraftigt indikerer, at DCE har kopieret tekst direkte fra andre vurderinger uden fokus på den art, som de skal vurdere.

Danmark udgør ca. halvdelen af arealet af Skotland, og der er under 10 % sikaer i Danmark (2.100 stk.) i forhold til antallet i Skotland (25-50.000 stk.) (11).

Baseret på de lave tætheder af sika i Danmark, mener vi, at

Score for påvirkning af økosystemfunktioner i Danmark er 1

Datakvalitet er middel

Økonomiske effekter:

I vurderingen af "påvirkning af økonomiske effekter" sættes scoren af DCE til 1. (Bilag1).

Der nævnes, at sika kan bære en række patogener, der kan smitte husdyr i landbrugsproduktionen, bl.a. nematoden *Asworthius sidemi*.

Ashworthius sidemi er aldrig identificeret ved nogen undersøgelser i Danmark, men er vidt udbredt i Europæisk bison, hvilket er vigtigt at forholde sig til ved indførsel af denne art til udsætning i naturprojekter i Danmark (25).

Det har siden 1967 været forbudt at udsætte sika på den frie vildtbane (26), så sikas bidrag til mangfoldigheden af parasitter i den danske natur ligger næsten 60 år tilbage. Der foreligger flere parasitologiske undersøgelser af dansk hjortevildt, men i disse optræder sika qua sit lave antal som

en lille del af de undersøgte dyr. For parasitten *Toxoplasma Gondii*, der også kan optræde som zoonose, var der flg. % inficerede dyr i en undersøgelse: Rådyr 32,7 %, krondyr 27,2 %, dådyr 13,8 % og sika 7,1 % (27).

I 2017 blev der foretaget en parasitologisk undersøgelse af dansk hjortevildt, hvori der indgik 8 sika, men disse udgik af artiklen grundet det lave antal (28). Forfatteren oplyser dog, at der var 0 % sika inficeret med *Toxoplasma Gondii* (29).

Baseret på ovenstående, mener vi, at

Score for økonomiske effekter i Danmark er 1

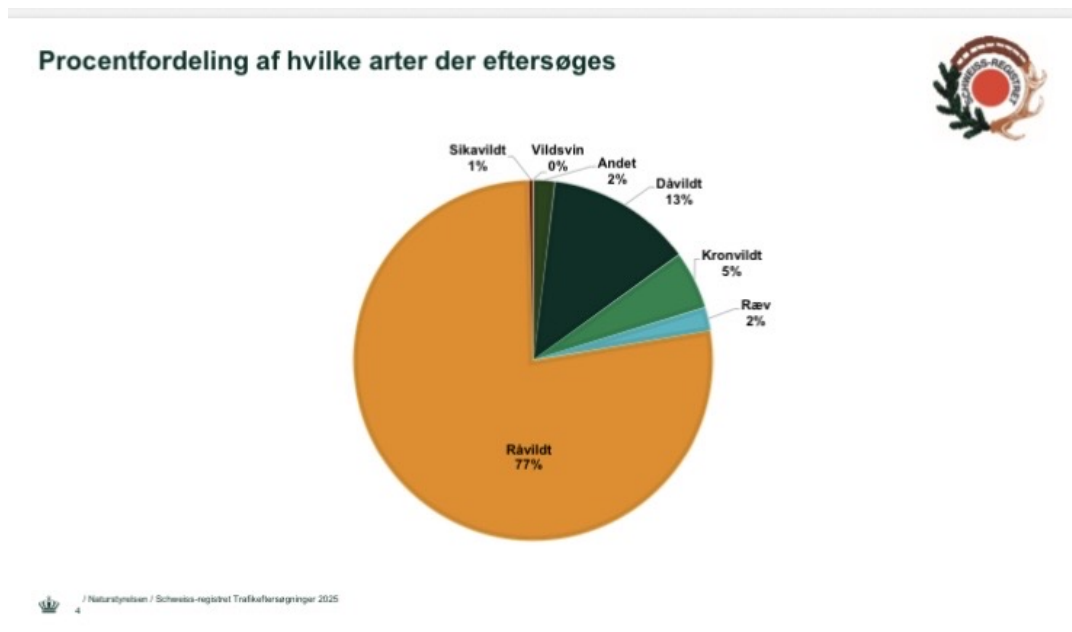
Datakvalitet er sikker

Helbredseffekter

I vurderingen af helbredseffekter er scoren sat til 1 og relateret til zoonoser og trafikuheld ved påkørsler (Bilag 1).

Zoonosen *Toxoplasma gondii* anses i Danmark for den vigtigste i forbindelse med indtagelse og håndtering af hjortekød (27), og tal fra Sika undersøgelser i Danmark er omtalt i afsnittet under økonomiske effekter.

Da sikas antal i Danmark er meget lavt ift. de øvrige hjortearter, og sika ikke søger langt væk fra skoven, udgør de en meget lille risiko for trafikuheld (30). Antallet af schweiss udkald til sika påkørsler i 2024 er afbildet i denne figur:

Figur 9: %-vis fordeling af dyrearter ved schweiss udkald til påkørsler i 2024

Baseret på ovenstående, mener vi, at

Score for Helbredseffekter i Danmark er 1

Datakvalitet er sikker

Diskussion

I rapporten "Vurdering af invasive arters forekomst og påvirkninger i Danmark" fra 2017 (9) skriver DCE på side 26:

"Det er ønskeligt at vurderingerne i højere grad i fremtiden baseres på data, hvor disse forefindes, og at der efter behov igangsættes undersøgelser, der kan bidrage med yderligere data for påvirkninger af natur og miljø under danske forhold. Det er desuden vigtigt at præcisere at der mangler et egentligt kvalitetstjek af faktaarkene".

Som ses på Faktaarket for sika i Danmark (bilag 1), er der nærmest ikke benyttet eller frembragt data fra danske undersøgelser, selvom der foreligger adskillige, de fleste lavet af DCE selv. Man har derimod stort set kopieret og oversat teksten fra et belgisk faktaark (bilag 3) senest opdateret i 2013. I Belgien findes kun 20-30 sika (31), og man har derfor i det belgiske faktaark hovedsageligt måtte henvise til britiske/skotske referencer.

Endvidere er der ej heller lavet kvalitetstjek alene på den skrevne tekst, da store dele af teksten under "Påvirkning af hjemmehørende arter" og "Økosystemfunktioner" er fuldstændigt identisk for DCEs fakta ark for sika (bilag 1) og dådyr (bilag 2). Så ens, at man på sikas faktaark har fået kopieret en sætning ind, der omtaler dådyret som den undersøgte art.

Når man skal undersøge en art for eventuel invasiv status, hvor det samtidigt besluttet om arten skal udryddes helt eller delvist i Danmark, må man basere afgørelsen på et ordentligt sagligt og redeligt grundlag, for noget der er så vigtigt for mange mennesker og så endegyldigt for den undersøgte dyreart.

Det kræver tid at fremskaffe data fra danske undersøgelser og resurser til yderligere danske undersøgelser, hvis de ikke forekommer allerede.

Med den nye danske kromosomundersøgelse fra 2026 kommer der mange interessante aspekter frem. Hvorfor ser vi ikke igangværende hybriditet mellem sika og kronhjort i Danmark?

Hvilken/hvilke underarter har vi - og er de unikke? Kan vi bruge sika i Danmark til fremtidig genetisk forskning i kromosomsygdomme og infertilitet hos mennesker? Og kan vi med den unikke bestand i Jægersborg Dyrehave og Holbæk Dyrehave finde årsagen til nye underarters opståen?

I Danmark har sikaen været en del af historien i 125 år. Den har en særlig status i mange af de offentligt tilgængelige dyrehaver, hvor blandt andet Jægersborg Dyrehave har 7 millioner (4), Marselisborg 400.000 (32) og Holbæk Dyrehave 40.000 (33) besøgende årligt.

Jægersborg Dyrehave er Danmarks mest besøgte naturområde (4), og var Marselisborg Dyrehave et museum ville det være Jyllands 3. mest besøgte (34).

Antallet af nedlagte sika var i sæson 2023/2024 på 604 stk., nedlagt af 368 jægere. Med et samlet antal jægere med indløst jagttegn i 2024 på 166.891 (35) er det således kun 0,22 % af de danske jægere, der har skudt sika i sæson 2023/2024. Sikakød går for at være en delikatesse, og for de lodsejere, der har jagtleje indtægter, bidrager disse til driften af ejendommen og vedligeholdelsen af ofte store og udgiftstunge bygninger.

Mange af de private dyrehaver er synlige for publikum, da der er offentlig adgang til private skove over 5 ha. i Danmark. På den frie vildtbane har publikum mulighed for at se sika ved gang, løb, cykling, ridning mm. i de skove, som huser sikabestande.

Alle disse mennesker får en god og gratis naturoplevelse ved et besøg i en dyrehave eller en skov med sika, og samtidigt bidrager sika til artsdiversiteten af hjorte i Danmark.

Konklusion

Der har ikke været sat nok tid og resurser af til en grundig undersøgelse af de aspekter, der bør bruges for en neutral og saglig invasivvurdering af sika i Danmark, og derfor bør status laves om.

Med resultatet af den nye kromosomundersøgelse af sika i Danmark, samt alle resultaterne, der forelægger af undersøgelser med danske data for sika fremskaffet i nærværende rapport, opfylder sika ikke kravene for invasiv status i Danmark.

Sika har hverken højt spredningspotentiale eller lever i skove med høj bevaringsstatus og påvirker ikke hjemmehørende arter eller økosystemfunktioner negativt. Der er endvidere lave økonomiske og helbredsmæssige effekter ved sikas tilstedeværelse i Danmark.

Sika bidrager til artsdiversiteten af hjortevildt i Danmark og bringer mange gratis naturoplevelser årligt til millioner af mennesker i alle aldre.

Samtidig kan sika bidrage til videre genetisk forskning omkring de helt særlige Robertsonske translokationer, opståen af nye underarter og bidrage til forskning i genetiske sygdomme og infertilitet hos mennesker.

Ansøgning om dispensation til bevarelse af og videreførelse af sika i de eksisterende dyrehaver, bør sendes til EU-kommissionen (36), (37).

Figur 10: Ny vurdering af invasivstatus for Sika under danske forhold

Sprednings Potentiale	Levestedets Bevarings-og naturværdi	Påvirkning af hjemmehørende arter	Påvirkning af økosystem- funktioner	Økonomiske Effekter	Sundheds Effekter
1	1	1	1	1	1
Datakvalitet er meget sikker	Datakvalitet er meget sikker	Datakvalitet er meget sikker	Datakvalitet er middel	Datakvalitet er sikker	Datakvalitet er sikker
Sum = 2		Sum = 2		Ingen krav	Ingen krav

Denne rapport er udarbejdet i februar /marts 2026 i forbindelse med indsamling af prøver fra sika og kronvildt i januar 2026 og har herefter afventet dannelsen af ny regering.

Den 03.06.2026

Astrid Ingstrup, Dyrlæge

Flemming Thune- Stephensen, Dyrlæge

Litteraturhenviisning

(1): Naturstyrelsen: Naturguider/ Jægersborg Dyrehave/ dyr og planter,

[Dyr og planter - Naturstyrelsen](#)

(2): Bennetsen, E., (1976), Sikavildtet i Danmark, *Danske Vildtundersøgelser*, hefte 25, Vildtbiologisk station, (DCE, Aarhus Universitet)

[DanskeVildt25.pdf](#)

(3): Peter Kyvsgaard, biolog, SGAV, skriftlig besvarelse af forespørgsel 19.03.26 (SGAV Id 13545142)

(4): Naturstyrelsen: Naturguider/Jægersborg Dyrehave/forside

[Jægersborg Dyrehave - Naturstyrelsen](#)

(5): Christiansen, Torben, (2026) pens. Skovfoged fra Jægersborg Dyrehave (1984-2021), personlig kommunikation

(6): Ministeriet for Grøn Trepert: Samlenotat (02.06.2025), Miljø- og Fødevareudvalget 2024-2025, MOF, alm. Bilag 469

<https://www.ft.dk/samling/20241/almdel/MOF/bilag/469/3034056/index.htm>

(7): Convention on Biological Diversity, Hp: "What are invasive alien species?"

[Invasive Alien Species](#)

(8): Konsensus omkring vurdering af ikke-hjemmehørende arter i Danmark, (2023), Teknisk rapport nr. 271, DCE, Aarhus Universitet., s. 17.

[TR271.pdf](#)

(9): Strandberg, B., (2017), "Vurdering af invasive arters forekomst og påvirkninger i Danmark", Teknisk rapport fra DCE nr. 96, Aarhus Universitet.

[VURDERING AF INVASIVE ARTERS FOREKOMST](#)

(10): NatureScot, Scotlands Nature Agency, Hp: "Hedgerows and Field Margins"

[Hedgerows and field margins | NatureScot](#)

(11): British Deer Society, Hp.: "Sika in the UK: Ecology and Management Challenges"

[Sika in the UK: Ecology and Management Challenges](#)

(12): Adersen, Henning: *Det åbne landskab er en mosaik i Naturen i Danmark* på lex.dk. Danmarks National leksikon

[Det åbne landskab er en mosaik – Naturen i Danmark | Lex](#)

(13): Diefenbach, D.R., and Christensen, S., 2009, *Movement and habitat use of sika and white-tailed deer on Assateague Island National Seashore, Maryland*: Technical Report NPS/NER/NRTR—2009/140, xi, 110 p.

[Movement and habitat use of sika and white-tailed deer on Assateague Island National Seashore, Maryland](#)

(14): Takada, H.; Nakamura, K., (2024): *Effects of human harvesting, Residences, and Forage Abundance on Deer Spatial Distribution*, Animals (Basel), 2024; jun 24; 14 (13):1924.

[Effects of Human Harvesting, Residences, and Forage Abundance on Deer Spatial Distribution - PMC](#)

(15): Uzal, A.; Walls, S.; Stilmann, R; Diaz, A. (2013): *Sika Deer distribution and habitat selection: The Influence of the availability and distribution on food, cover and threats*. European Journal of Wildlife Research. Aug. 2013; 59: (4)

https://www.researchgate.net/publication/257496928_Sika_deer_distribution_and_habitat_selection_The_influence_of_the_availability_and_distribution_of_food_cover_and_threats

(16): RATCLIFFE, P.R. (1987), *Distribution and current status of Sika Deer, Cervus nippon, in Great Britain*. Mammal Review, 17: 39-58.

[Distribution and current status of Sika Deer, Cervus nippon, in Great Britain - RATCLIFFE - 1987 - Mammal Review - Wiley Online Library](#)

(17): Fauna, Aarhus Universitet, Vildtudbyttestatistik/ Vildtudbytte siden 1941.

[Kort](#)

(18): Nygaard, B. *et al.*, 2013: *Vurdering af bevaringsstatus for skov*; 22.nov., 2013. Notat fra DCE, Nationalt center for miljø og energi, Aarhus Universitet

[Vurdering af bevaringsstatus for skov](#)

(19):Fredshavn, J. *et al.* (2025): *Bevaringsstatus for naturtyper og arter-2025*. Habitatsdirektivets artikel 17 rapportering. Videnskabelig rapport fra DCE nr. 673, Aarhus Universitet

[Bevaringsstatus for naturtyper og arter – 2019. Habitatsdirektivets Artikel-17 rapportering](#)

(20): Lowe, V.P.W.; Gardiner,A.S. (1975): *Hybridization between red deer (Cervus elaphus) and Sika deer (Cervus Nippon) with particular reference to stocks in N.W. England*. Journal of Zoology. Dec. 1975

[Hybridization between Red deer \(Cervus elaphus\) and Sika deer \(Cervus nippon\) with particular reference to stocks in N.W. England - Lowe - 1975 - Journal of Zoology - Wiley Online Library](#)

(21): Strandgaard, Helmuth: *rådyr* i Lex på lex.dk. Danmarks National leksikon.

[rådyr - Læs om hjortens udseende og levevis - Lex](#)

(22): Ministeriet for grøn trepart, Styrelsen for grøn arealomlægning og vandmiljø, natur & jagt/jagt/ hjortevildtforvaltning.

[Hjortevildtforvaltning - Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø](#)

(23): Sunde, P. *et al.* (2023): *Bestandsanalyse af danske rådyr*. Videnskabeligrapport fra DCE, Aarhus Universitet, nr. 542, 2023

[sr542.pdf](#)

(24): Novana, Aarhus Universitet, arter 2019/pattedyr/Hasselmus

[Hasselmus](#)

(25): Buchmann, Kurt, professor: Department of veterinary and animal sciences, Section for parasitology, Københavns Universitet, personlig kommunikation, 2026.

(26): Folketingstidende(1967): *Forslag til lov om jagten*, Folketinget. Vedtaget 26. maj 1967

[19662_L61_som_vedtaget.pdf](#)

(27): Stensgaard, A.S. et al. (2022): *Sero-prevalence and risk factors of Toxoplasma gondii infection in wild cervids in Denmark*. [*International Journal for Parasitology: Parasites and Wildlife* — 2022, Volume 17, pp. 288-294](#)

[Sero-prevalence and risk factors of >Toxoplasma gondii> infection in wild cervids in Denmark - Welcome to DTU Research Database](#)

(28): Petersen, H.H.; Chriel, M.; (2018): *Reservoirværters mulige rolle for persistens af rådyrsyge*. National Veterinary Institute, Bacteriology & Parasitology, Diagnostic & Development, DTU, Veterinærinstituttet.

[Reservoirværters mulige rolle for persistens af rådyrsyge af rapportering.pdf](#)

(29): Petersen, Heidi Huus, DVM (2026): Personlig kommunikation

(30): Elmeros, M. et al. (2014): *Påkørte større vilde dyr i Danmark 2003-2012*, Videnskabelig rapport fra DCE nr. 91, Aarhus Universitet.

[Nr. 91: Påkørte større vilde dyr i Danmark 2003-2012](#)

(31): Scalera, R. et al. (2020): *Risk assessment template developed under the "Study on Invasive Alien Species- Development of risk assessments to tackle priority species and enhance prevention"*. Contract No 07.0202/2020/834529/ETU/ENV.D.21. Name of organism: Sika deer (Cervus nippon) s. 10-11.

(32): [Hjorte i brunst lukker dyrehave | Danmark | Indland | Samfund | Berlingske](#)

(33): Brandt, Carsten, (2026) Formand, Foreningen Holbæk Dyrehave, personlig kommunikation

(34): [NYT: Besøgende på museer stiger for tredje år i træk - Danmarks Statistik](#)

(35): [Statistik og nøgletal - Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø](#)

(36): [EU's forordning om forebyggelse og håndtering af invasive ar...](#)

(37): [template_ansoegning-om-tilladelse-til-at-udfoere-visse-aktiviteter-vedroerende-invasive-ikkehemmehoerende-arter-1-2.docx](#)